

จิงแดง

อูคร อาวาสพรหม

1. ความสำคัญ

- จิงแดง *Alpinia Purpurata* (Vieill) K. Schum เป็นพืชในวงศ์เดียวกับ จิง , ข่า *Zingiberaceae* ซึ่งมีลำต้นอยู่ใต้ดิน เรียกว่า เหง้า (rhizome) แตกสาขาทอดขนานไปกับผิวดิน ลำต้นเหนือดินเป็นกาบใบที่อวบซ้อนกันแน่น ลำต้นเหนือดินสูง 1-2 เมตร ลำต้นขึ้นอัดแน่นเป็นกอใหญ่

ภาพที่ 1 ตัดแต่งกอเพื่อเพิ่มผลผลิต

- จิงแดงเป็นพืชที่ดูแลรักษาง่าย สามารถเจริญเติบโตได้ดีในสภาพดินทั่วไป จิงแดงมีรูปร่างของดอกแปลกกว่าดอกชนิดอื่น เมื่อนำไปปักแจกัน อุณหภูมิปกติ อยู่ได้นาน 4-5 วัน และเป็นพืชที่ให้ผลผลิตตลอดปี สามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรได้ทั้งปี

- จิงแดงเป็นพืชชอบอากาศร้อนชื้น ต้องการแสงไม่มาก เป็นพืชที่ปลูกในร่ม ต้องการความชื้นสูงขึ้นได้ดีในดินร่วนซุย

- ด้านการตลาด ชิงแดงเป็นพืชที่มีความงามตลอด สามารถนำไปจัดช่อ จัดทรงพุ่มต่างๆได้ ผู้บริโภคยังมีความต้องการมาก แต่ในปัจจุบันยังไม่พบแหล่งปลูกหรือแหล่งผลิตที่มีผลผลิตเพียงพอกับความต้องการของตลาดและสมาชิกสมาชิกมีเพียงปลูกขายย่อยเท่านั้น

2. การขยายพันธุ์

- การแยกหน่อ (division) คือการแบ่งเหง้าใหญ่ที่เกิดจากต้นแม่ใช้หน่อที่ไม่แก่เกินไป หรือต้นอายุพันธุ์ 2 ปี จึงสามารถแบ่งก่อกำได้

- ใช้ตะเกียง (aerial offshoots) เมื่อดอกแก่จะสร้างตะเกียงหรือหน่อเล็กที่โคนกลีบประดับ นำมาชำให้เกิดรากประมาณ 4 – 5 สัปดาห์ สามารถนำมาลงถุงหรือลงแปลงปลูกได้

3. การเตรียมแปลงปลูกและวิธีการปลูก

- สร้างโรงเรือนขนาด 24 x 16 เมตร สูง 4 เมตร พรางแสงด้วยซาแลน 70 % การสร้างโรงเรือนควรสร้างโรงเรือนสูงเพราะความสูงของดอก 3 – 4 เมตร ทำให้ดอกชนซาแลนทำให้ดอกหรือผลผลิตเสียหาย

ภาพที่ 2 แปลงหลังจากตัดแต่งแล้ว 15 วัน

การเตรียมดิน

- ไถพลิกดินให้ลึก 30 เซนติเมตร ปรับสภาพดินโดยปูนขาว เต็มปุ๋ยคอก เปลือกข้าวเปลือกถั่ว ถ้ากรณีดินที่ปลูกเป็นดินเหนียวให้ใช้ทรายผสมลงไปด้วยผสมให้เข้ากันแล้วปรับพื้นที่ให้เรียบทำการขุดร่องลึก 20 เซนติเมตร เป็นรูปห้องอ่าง กว้าง 1.5 เมตร ขนานยาวไปตามความยาวของโรงเรือน ขุดหลุมปลูกให้ลึกเท่ากับปากถุงต้นกล้า ระหว่างแถวห่าง 120 เซนติเมตร ระหว่างต้น 100 เซนติเมตร เมื่อปลูกเสร็จใช้ระยะเวลาในการดูแล 6 – 8 เดือน จึงเริ่มให้ผลผลิต

4. การดูแลรักษา

การให้ปุ๋ย

- จิงแดงเป็นพืชที่ชอบปุ๋ยคอก หรืออินทรีย์วัตถุมากต้องเติมปุ๋ยคอกเศษไม้ ฟางข้าวเดือนละครั้ง ใช้ปุ๋ยเคมีบ้างเล็กน้อย

โรค

- โรคต้นเน่า ป้องกันกำจัดโดย ขุดทิ้ง ราวสารเคมี เทอร์ราโคลซูปเปอร์เอ็กบริเวณต้นใกล้เคียง

แมลง

- เพลี้ยอ่อน ป้องกันกำจัดโดยสารเคมี จำพวกโตกูไทอ่อน

- เพลี้ยไฟไรแดง ป้องกันกำจัดโดยสารเคมี นิสโซรัน หรือโอไมค์

จะพบแมลงระบาดในตอนฤดูร้อน

- หนอนเจาะลำต้น ป้องกันกำจัดโดย ตัดต้นทิ้งหรือผ่าเอาตัวหนอนมาฆ่าทิ้ง ใช้สารเคมีฉีดพ่น

การให้น้ำ

- ให้น้ำโดยระบบสปริงเกอร์ เปิดตอนเช้านาน 2 ชั่วโมง หรือสังเกตดินเริ่มแฉะ

- ใช้สายยางโดยใช้คนรด มีข้อดีคือลดน้ำท่วมถึง สามารถดูแลและตรวจแปลงทั่วถึง ข้อเสียคือ ใช้ระยะเวลาในการรด

ภาพที่ 3 เกษตรกรให้น้ำโดยใช้สปริงเกอร์

5. การเก็บเกี่ยว

- ระยะการเก็บเกี่ยว ชิงแดงที่เหมาะสม สังเกตจาการบานของดอก ประมาณ 70% วิธีการตัดต้องเตรียมถึงน้ำทรงสูง เมื่อตัดเสร็จต้องแช่น้ำสะอาดทันทีแล้วนำมาคัดแยก ซึ่งมีมาตรฐานเกรดดังนี้

ดอกใหญ่ ความยาวช่อดอก 5 – 6 นิ้ว ความยาวก้าน 75 เซนติเมตร

ดอกกลาง ความยาวช่อดอก 4-5 นิ้ว ความยาวก้าน 75 เซนติเมตร

ดอกเล็ก ความยาวช่อดอก 3 – 4 นิ้ว ความยาวก้าน 60 – 75 เซนติเมตร

ในแต่ละก้านเหลือใบทิ้งไว้ 3 – 4 ใบ

6. การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว

การเข้ากำ กำละ 10 ช่อ ห่อดอกด้วยกระดาษปลู๊ฟ หุ้มก้านด้วยสำลีแช่น้ำสะอาดห่อด้วยพลาสติกใส บรรจุลงกล่องเก็บรักษาที่อุณหภูมิ ประมาณ 7 องศา ถ้าในฤดูหนาวสามารถไว้ในอุณหภูมิปกติได้

ภาพที่ 4 ดอกชิงแดงหลังจากทำการตัดแต่งกอ